

Nr 367.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1930.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till barnhusen.

(Statsutskottets utlåtande nr 188.)

Till KONUNGEN.

Uti den till riksdagen den 3 januari 1930 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 40 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag) att

dels med förklaring, att riksdagen i princip icke har något att erinra mot den av chefen för socialdepartementet tillstyrkta omläggningen av allmänna barnhusets verksamhet godkänna den ändrade användning av det ordinarie anslaget till barnhusen, som följer av nämnda omläggning;

dels ock i riksstaten upptaga anslaget med oförändrat belopp 115,830 kronor.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, innebär föreliggande förslag till omorganisation av allmänna barnhusets verksamhet en övergång från självverksamhet till huvudsakligen understödjande arbete. Barnhuset skulle visserligen alltjämnt tjäna sitt ändamål och verksamheten i huvudsak vara inriktad på beredande av fosterhemsvård åt värnlösa barn, men åt denna verksamhet skulle givas former, som i överensstämmelse med gällande lagstiftning skänkte möjlighet att främst tillgodose dem, som bäst därav vore i behov. Barnhuset skulle bli en central barnavårdsinstitution för landet i dess helhet.

Till ifrågavarande förslag, vars genomförande, bland annat, skulle sätta barnhuset i tillfälle att med sina stora resurser och sin erfarenhet beträffande fosterhemsförmedling giva landets barnavårdsnämnder ett värdefullt understöd för beredande åt omhändertagna värnlösa barn av bästa möjliga fosterhem, har riksdagen ansett sig böra principiellt ansluta sig. De allmänna riktlinjerna i förslaget synas riksdagen stå i överensstämmelse med barnhusets ursprungliga ändamål, och en omorganisation i enlighet med förslaget torde för flera grenar av den sociala barnavården, särskilt i mera avlägset belägna delar av landet,

bliva till större fördel än en till Stockholm förlagd centralanstalt för social barnavård och sjukvård. Den föreslagna anordningen har syntts riksdagen ock väl harmoniera med lagen om samhällets barnavård.

Av vad sålunda anförts framgår, att riksdagen delar departementschefens uppfattning därom, att så länge barnhusets ursprungliga verksamhet — omhändertagande till vård och uppfostran av föräldralösa eller eljest värlösa barn — är behöflig, det icke bör ifrågakomma att för annat syfte använda barnhusets medel. På sätt ifrågasatts, torde dock barnhuset böra bidraga till upprätthållandet av en för meddelande av pediatrik-klinisk undervisning m. m. avsedd sjukvårdsanstalt för barn.

Om riksdagen sålunda, såsom nämnts, i princip ansluter sig till det föreliggande omorganisationsförslaget, kan dock riksdagen icke lämna utan erinran det i samband därmed stående förslag till avtal mellan Stockholms stad och barnhuset, som upprättats den 11 november 1929 och varom riksdagen lämnats tillfälle att yttra sig.

Riksdagen är sålunda till en början ense med departementschefen därom, att frågan om försäljning av fastigheterna i kvarteret Mimer bör göras till föremål för ytterligare överbäggande. Riksdagen vill därvid hava såsom sin mening uttalat, att en försäljning av berörda fastigheter bör ske uteslutande med hänsynstagande till barnhusets intresse att beträffande desamma erhålla förmånligast möjliga ekonomiska uppgörelse.

Icke heller i övrigt finner riksdagen avtalet böra oförändrat godkännas. Förutom det att riksdagen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida det för stadens exploaterande av Rålambshov stipulerade beloppet, 5 miljoner kronor, kan anses rätt avvägt, finner riksdagen det icke vara lämpligt, att, på sätt i 1 § förutsättes, rättsförhållandet mellan staden och barnhuset alltjämt hålles svävande.

Staden bör enligt riksdagens uppfattning vara väl tillgodosedd, om, på sätt i propositionen förutsättes, köpeskillingen för Rålambshov avsättes till samt förvaltas och redovisas såsom en särskild fond, därav 1 miljon kronor användes till en pediatrik klinik till stadens förmån samt avkastningen av återstoden tillkommer staden för barnavårdande verksamhet. Riksdagen anser därför, att en oeftergivlig förutsättning för avtal med staden bör vara, att möjligheten till rättegång med barnhuset uteslutes.

Då riksdagen delar departementschefens mening om vikten av att barnhusets nya verksamhet kan i största möjliga utsträckning utan onödigt dröjsmål påbörjas, anser riksdagen sig böra förklara, att från dess sida icke möter något hinder för Eders Kungl. Maj:ts att godkänna ett avtal mellan barnhuset och staden i principiell anslutning till de fem första styckena av 1 § ävensom 3 § i avtalsförslaget, under förutsättning dock att ett sådant avtal förbindes med en förklaring, varigenom staden, därest köpeskillingen för Rålambshov i barnhusets räkenskaper avsättes till en särskild fond, därav avkastningen skall enligt Eders Kungl. Maj:ts närmare bestämmelser komma Stockholms stads barnavårdande verksamhet till godo, uttryckligen avsäger sig alla vidare anspråk å barnhusets fastigheter, kapital och övriga tillgångar samt avkastningen av desamma.

Under hänvisning till vad riksdagen sålunda anfört och under förutsättning att vad därvid uttalats varder iakttaget, får riksdagen anmäla, att riksdagen, dels med förklaring att riksdagen i princip icke har något att erinra mot den av departementschefen tillstyrkta omläggningen av allmänna barnhusets verksamhet, godkänt den ändrade användning av det ordinarie anslaget till barnhusen, som följer av nämnda omläggning;

dels ock i riksstaten upptagit anslaget med oförändrat belopp 115,830 kronor.

Stockholm den 11 juni 1930.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 368.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1930.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner om avsättande av medel till en hjälpfond för Norrbottens län.

(Statsutskottets utlåtande nr 159.)

Till KONUNGEN.

I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I:43 och II:92, har hemställts, att riksdagen för budgetåret 1930/1931 måtte av statens inkomster från Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag anvisa ett belopp av 100,000 kronor att tillföras Norrbottens läns hjälpfond.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av de i ämnet väckta motionerna I:43 och II:92, för tillfälliga hjälpåtgärder för lindrande av nöd m. m. bland befolkningen i Norrbottens län anvisat för budgetåret 1930/1931 under riksstatens femte huvudtitel ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Stockholm den 11 juni 1930.

Med undersåtlig vördnad.